

ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่พักในหอพักมหาวิทยาลัย

The Effects of Using Dynamic Group Activities on Social Awareness of First-Year Students Living in the University Dormitories

จันทร์สม คังคา,¹ พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์,² รังสรรค์ โฉมยา³

Chantharat Khangka,¹ Pattananunorn Stabhornwong,² Rangson Chomya³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) ศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคมของนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แต่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก (2) เปรียบเทียบการตระหนักรู้ทางสังคมที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง และ (3) เปรียบเทียบการตระหนักรู้ทางสังคมระหว่างนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แต่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก กลุ่มตัวอย่างได้มาจากนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่พักในหอพักมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551 จำนวน 20 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive samples) จำแนกเป็นนิสิตที่มีความสมัครใจเข้าร่วม

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ คร.คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Education Psychology, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assistant Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Dr.Lecturer, Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 10 คน และนิสิตที่มีความสนใจไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แต่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม และ (2) แบบวัดการตระหนักรู้ทางสังคม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับของวิลคอกซัน (the Wilcoxon matched pairs signed—ranks test) และการทดสอบแมนน์-วิทนี ยู เทสต์ (the Mann—Whitney U Test)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวม และรายข้อ 14 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่เหลืออีก 6 ข้อ อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 12 ท่านจะร่วมทำงานกลุ่มให้เสร็จตามที่กำหนดทุกครั้งถึงแม้ว่าเพื่อนของท่านชอบเถียงกันทำงานไม่ช่วยทำงาน และหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวม และรายข้อ 18 ข้อ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่เหลืออีก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 2 ท่านรู้สึกว่ในปัจจุบันปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนไทย พบว่าอายุของผู้เริ่มใช้ยาเสพติดมีแนวโน้มลดลง ส่วนนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แต่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก ก่อนร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวมและรายข้อทุกข้อทั้ง 20 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 15 ท่านรู้สึกว่ท่านควรมีส่วนร่วมในการประหยัดใน การใช้พลังงานตามรัฐบาลเชิญชวนให้ประชาชนทุกคนร่วมกันประหยัดในการใช้พลังงาน และหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคม โดยรวมและรายข้อทั้ง 20 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 12 ท่านจะร่วมทำงานกลุ่มให้เสร็จตามที่กำหนดทุกครั้งถึงแม้ว่าเพื่อนของท่านชอบเถียงกันทำงานไม่ช่วยทำงาน

2. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีการตระหนักรู้ทางสังคม โดยรวมหลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีความตระหนักรู้ทางสังคมมากกว่า นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์, การตระหนักรู้ทางสังคม

Abstract

The purposes of this study were : (1) to examine social awareness of the first-year students living in Mahasarakham University dormitories and participating in dynamic group activities, examine social awareness of the first-year students living in Mahasarakham University dormitories and not participating in dynamic group activities but participating in regular activities of the dormitory office, (2) to compare social awareness of the first-year students living in Mahasarakham University dormitories and participating in dynamic group activities between before and after the experiment, and (3) to compare social awareness of the students living in Mahasarakham

University dormitories and participating in dynamic group activities and social awareness of the students living in Mahasarakham University dormitories and not participating in dynamic group activities but participating in regular activities of the dormitory office. The sample consisted of students living in Mahasarakham University dormitories in the academic year 2008, They were divided into 10 students who volunteered to participate in dynamic group activities and 10 students who did not volunteer to participate in dynamic group activities but to participate in regular activities of the dormitory office, both groups obtained using the purposive sampling technique. The instruments used in the study were (1) a program

for dynamic group activities, and (2) a social awareness test. The collected data were analyzed using mean, standard deviation, Wilcoxon Signed-rank test, and Mann-Whitney U test.

The results of the study were as follows:

1. The students before participating in dynamic group activities had social awareness as a whole and in each of all the 14 items at a medium level, while the other 6 items were at a low level. The item with the highest mean was Item 12: You will participate in group work to complete it within the fixed time every time although your friends like to vie with one another for work and do not help work. After participating in dynamic group activities they had social awareness as a whole and in each of the 18 items at a high level. The other 2 items were at a medium level. The item with the highest mean was Item 2 : You feel that at present the problem of drug in the group of Thai children and young people is that the

age of beginners of drug users tends to be younger. The students before not participating in regular activities of the dormitory office, had social awareness as a whole and in each of all the 20 items at a medium level. The item with the highest mean was Item 15: You feel that you should participate in saving energy as the government invites every people to cooperatively save energy. After participating in regular activities of the dormitory office, the students had social awareness as a whole and in each of all the 20 items at a medium level. The item with the highest mean was Item 12 : You will participate in group work to complete it within the fixed time every time although your friends like to vie with one another for work and do not help work.

2. The students who participated in dynamic group activities had increase social awareness as a whole from before participating at the .05 level of significance.

3. The student who participated in dynamic group activities had more social awareness than the students who participated in regular activities of dormitory office at the .05 level of significance.

Keywords : dynamic group activities, social awareness

บทนำ

การตระหนักรู้ทางสังคมว่าเป็นกระบวนการคิดที่เป็นความสามารถของบุคคลในการเข้าใจผู้อื่น บุคคลที่มีการตระหนักรู้ทางสังคมก็จะมีความสามารถในการรับรู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสังคม สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดจากสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติในทางตรงกันข้าม บุคคลที่มีความบกพร่องด้านการตระหนักรู้ทางสังคมนั้น พฤติกรรมแสดงออกอาจจะไม่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป แต่อาจจะขาดทักษะการเข้าใจยังรู้ทางสังคม ทักษะความรู้สึกไวต่อสังคม และทักษะการสื่อสาร ทำให้ขาดการ

ไตร่ตรองพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนการแสดงพฤติกรรม รวมทั้งไม่สามารถเข้าใจปฏิบัติการแสดงออกหรือพฤติกรรมของผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้บุคคลที่ไม่สามารถรับรู้หรือขาดการตระหนักรู้ทางสังคมจะไม่ค่อยมีความเห็นอกเห็นใจ และขาดทักษะและไหวพริบในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งแตกต่างจากบุคคลที่มีการตระหนักรู้ก็จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะบุคคลที่มีความตระหนักรู้ทางสังคม จะเป็นผู้ที่มีความรู้สึกไวต่อสังคม มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นในสังคมได้ มีการติดต่อสื่อสารที่เหมาะสมและอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้ (Shaffer. 2000 : 193; citing Selman. 1976) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถพัฒนาด้านการตระหนักรู้ทางสังคมได้ เพราะกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นการรวมกลุ่มของนิสิต นักศึกษา อย่างมีเป้าหมายเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ หรือกิจกรรมในการเรียนร่วมกัน มีผู้นำกลุ่มผู้สังเกตการณ์อยู่ในกลุ่ม เพื่อนำกลุ่มวางแผน และหาวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่มร่วมกัน (อุทุมพร ตรังคมบัติ. 2544: 35) เพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองอย่าง

ถูกต้องเพราะแต่ละคนก็มีการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันไปมีความเข้าใจบุคคลอื่น (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2546: 137) การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์มีอยู่หลายวิธี เช่น เกมสถานการณ์จำลอง กลุ่มย่อย เป็นต้น โดยยึดกระบวนการสานสัมพันธ์ ยึดกลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ยึดการค้นพบตนเอง และเน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (ทิตนา แฉมมณี. 2545 : 27-28) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีคุณค่าในการพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม เช่น การควบคุมการแสดงออก พัฒนาความสนใจ เจตคติ มีมนุษยสัมพันธ์ ความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะต่างๆ มีการแสดงพฤติกรรมในแนวทางการสร้างแรงจูงใจ และยอมรับตนเองมากยิ่งขึ้น (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2546 : 15-17)

สังคมในมหาวิทยาลัยนิสิตต้องเผชิญกับแรงกดดัน หรือแรงปะทะจากสภาพแวดล้อมที่แปลกใหม่หลายประการทั้งในชีวิตส่วนตัวและสังคม สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เปลี่ยนไปผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานหอพัก กองกิจการนิสิต ตำแหน่งนักศึกษานักศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของนิสิตหอพัก ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมได้อย่างเหมาะสม และสามารถเรียนต่อได้จนสำเร็จการศึกษา และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคมของนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แต่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก
2. เปรียบเทียบการตระหนักรู้ทางสังคมที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง
3. เปรียบเทียบการตระหนักรู้ทางสังคมระหว่างนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แต่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นิสิตหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

มีการตระหนักรู้ทางสังคม แตกต่างกัน

2. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กับนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีการตระหนักรู้ทางสังคม แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่พักในหอพักมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551 จำนวน 4,239 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิต จำนวน 20 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive samples) จำแนกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม จำนวน 12 โปรแกรม
2. แบบวัดการตระหนักรู้ทางสังคม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 อันดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .30 ถึง .80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90

การดำเนินการวิจัย

1. ให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดการตระหนักรู้ทางสังคม
2. ดำเนินการทดลองโดยกลุ่มทดลอง ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ติดต่อกัน 4 สัปดาห์ รวมเป็น 12 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุม เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2552 ถึงวันที่ 27 มิถุนายน 2552
3. ให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดการตระหนักรู้ทางสังคม ชุดเดียวกันกับที่ใช้วัดก่อนดำเนินการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การตระหนักรู้ทางสังคม ของนิสิตระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แต่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก โดยรวม และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการตระหนักรู้ทางสังคมของนิสิตระหว่างก่อนและหลังที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 10 คน

โดยการทดสอบอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับของวิลคอกซัน (the Wilcoxon matched pairs signed—ranks test)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการตระหนักรู้ทางสังคมระหว่างนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แต่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติ ของสำนักงานหอพัก โดยการทดสอบแมนน์-วิทนี ยู เทสต์ (the Mann—Whitney U Test)

ผลการวิจัย

นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวม และรายข้อ 14 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่เหลืออีก 6 ข้อ อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 12 ท่านจะร่วมทำงานกลุ่ม ให้เสร็จตามที่กำหนดทุกครั้งถึงแม้ว่าเพื่อนของท่านชอบเถียงกันทำงานไม่ช่วยทำงาน และหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวม และรายข้อ 18 ข้อ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่เหลืออีก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุดคือข้อ 2 ท่านรู้สึกว่าการปัจจุบันปัญหาเสพคิดในกลุ่มเด็กและ

เยาวชนไทย พบว่า อายุของผู้เริ่มใช้ยาเสพติดมีแนวโน้มลดลง ส่วนนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แต่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก ก่อนร่วมกิจกรรมตามปกติขอสำนักงานหอพัก มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวมและรายข้อทุกข้อทั้ง 20 ข้อ อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 15 ท่านรู้สึกว่าคุณควรมีส่วนร่วมในการประหยัดในการใช้พลังงานตามรัฐบาลเชิญชวนให้ประชาชนทุกคนร่วมกันประหยัดในการใช้พลังงาน และหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคม โดยรวมและรายข้อทั้ง 20 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 12 ท่านจะร่วมทำงานกลุ่มให้เสร็จตามที่กำหนดทุกครั้งถึงแม้ว่าเพื่อนของท่านชอบเถียงกันทำงาน ไม่ช่วยทำงาน

2. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีการตระหนักรู้ทางสังคม โดยรวมหลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความตระหนักรู้ทางสังคมมากกว่า นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวม และรายชื่อ 14 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่เหลืออีก 6 ข้อ อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 12 ท่านจะร่วมทำงานกลุ่มให้เสร็จตามที่กำหนดทุกครั้งถึงแม้ว่าเพื่อนของท่านชอบเถียงกันทำงานไม่ช่วยทำงาน และหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวม และรายชื่อ 18 ข้อ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่เหลืออีก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 2 ท่านรู้สึกว่าเป็นปัจจุบัน ปัญหาเสพคติในกลุ่มเด็กและเยาวชนไทย พบว่า อายุของผู้เริ่มใช้ยาเสพคติมีแนวโน้มลดลง ผลการศึกษาพบเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในกลุ่มด้วยตนเองทำให้สมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ในกลุ่มด้วยตนเอง ก่อให้เกิดการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติ และพฤติกรรมของคน อันจะเป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์และปรับปรุงการทำงานของกลุ่มคนให้มีประสิทธิภาพทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ได้ตระหนักรู้เข้าใจและ

เกิดการพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมดีขึ้น รวมทั้งจะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างประสบความสำเร็จ (เยาวพา เตะชะคุปต์. 2542 : 12) ส่งผลทำให้นิสิตหลังจากการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีระดับ

การตระหนักรู้ทางสังคม เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการเข้ากิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ (2550 : 101-102) ได้ศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคมและการสร้างโมเดลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของวัยรุ่นไทย พบว่า โมเดลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมโดยมีการบูรณาการทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบการตระหนักรู้ทางสังคม โดยรวมและรายด้านทุกด้านของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก ก่อนร่วมกิจกรรมตามปกติขอสำนักงานหอพัก มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวมและรายชื่อทุกข้อทั้ง 20 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 15 ท่านรู้สึกว่าท่านควรมีส่วนร่วมในการประหยัดในการ

ใช้พลังงานตามรัฐบาลเชิญชวนให้ประชาชนทุกคนร่วมกันประหยัดในการใช้พลังงาน และหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคม โดยรวมและรายชื่อทั้ง 20 ชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ชื่อ 12 ท่านจะร่วมทำงานกลุ่มให้เสร็จตามที่กำหนดทุกครั้งถึงแม้ว่าเพื่อนของท่านชอบเกี่ยงกันทำงาน ไม่ช่วยทำงาน ผลการศึกษาพบเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพักเป็นกิจกรรมโดยรวมที่มุ่งเน้นให้บริการ จัดสวัสดิการที่เหมาะสม พัฒนานิสิต จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และปรับตัวเองให้ดำรงอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง (Ossimitz, 2005 : 4) แต่ในการนิสิตที่อยู่ภายในหอพักจะต้องปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์ของการเข้าอยู่อาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งนิสิตอาจจะยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ ส่งผลทำให้ มีระดับการตระหนักรู้ทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมจิตร ไชยผิง (2549 : 42 - 46) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคม ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตที่เข้าร่วมใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการปรับตัวทางสังคม มีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและทั้ง 2 ด้าน คือ การรู้จักตนเอง และการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยที่กลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีคะแนนการปรับตัวทางสังคมสูงเพิ่มขึ้น โดยรวมทั้งสองด้าน คือ ด้านการรู้จักตนเอง และด้านการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีคะแนนการปรับตัวทางสังคมไม่แตกต่างกัน

2. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีการตระหนักรู้ทางสังคม โดยรวมหลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 ผลการศึกษาพบเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นลักษณะกลุ่มที่มีสัมพันธภาพที่อบอุ่น การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทำให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองมีสิ่งแวดล้อมที่แปลกใหม่ และมีสมาชิกร่วมกันทำกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้มีความรู้สึก ความคิดและอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น และสามารถ

ควบคุมอารมณ์แรงกระตุ้นภายใน ตลอดจนสามารถรอคอยการตอบสนอง ไม่คับข้องใจ รวมทั้งนิสิตได้มีการทำความเข้าใจสังคมเรา ต้องรู้จักการคิดก่อนที่จะทำ คิดถึงผลที่จะตามมาด้วย จากการใช้เทคนิคเพื่อพัฒนาความเข้าใจสังคม สามารถคิดวิเคราะห์ก่อนการตัดสินใจเหตุการณ์ในสังคมได้ มีการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น ซึ่งทำให้มีการพัฒนาความเข้าใจสังคมได้ดีขึ้น (คมเพชร นัตรศุภกุล. 2546 : 137-145) สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรารัตน์ ศรีสวัสดิ์ (2550 : 101-102) ได้ศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคม และการสร้างโมเดลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของวัยรุ่นไทย พบว่าการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวม และรายด้านทุกด้านของกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง และหลังติดตามผล สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความตระหนักรู้ทางสังคมมากกว่านิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของสำนักงานหอพัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 2 ผลการศึกษาพบเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตมีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยความสมัครใจ สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์เต็มที่ ทำให้สมาชิกได้มี

โอกาสเรียนรู้เพื่อที่จะรู้จักตนเองจากปฏิกิริยาของเพื่อนสมาชิกที่มีต่อตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นได้ สามารถแสดงความรู้สึกต่อคำพูดของเพื่อน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมได้ มีการคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ในสังคม รู้จักการรับฟังผู้อื่น การแสดงความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่ม กล้าที่พูดเพื่อให้ข้อเสนอแนะกับเพื่อน (ทองเรียน อมรัชกุล. 2533 : 28-30) สอดคล้องกับงานวิจัยของกรีน และ คามิมูรา (Greene and Kamimura. 2003 : Web Site) ได้ศึกษาการส่งเสริมการพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่หลากหลาย โดยศึกษาจากนักศึกษา 40 คนในระดับวิทยาลัย พบว่านักศึกษา 20 คนที่มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่หลากหลาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม และนักศึกษา 20 คนที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้วิจัยได้สร้างโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม

ซึ่งมีการทดลองใช้กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองได้เข้าโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 12 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เมื่อทดลองเสร็จผู้วิจัยได้ติดตามผล 1 เดือน พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ยังคงมีการพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม

1.2 เนื่องจากการศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคมโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ พบว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม ได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำวิธีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ไปใช้ในการพัฒนาพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ต่อไป

1.3 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าควรมีการติดตามผลเป็นระยะ เช่น ทุก 3 เดือน หรือ 6 เดือน ภายหลังจากใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อศึกษาการพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบในการพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของกลุ่มประชากรอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่นๆ เช่น เพศ การเห็นคุณค่าในตนเองกับการตระหนักรู้ทางสังคม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการนำมาพัฒนาให้เกิดความตระหนักรู้ทางสังคมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คมเพชร ฉัตรสุกกุล. (2546). **กิจกรรมกลุ่มโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : อนุรักษ์การพิมพ์.
- ทองเรือน อมรัชกุล. (2533). **กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- ทิตนา แหมมณี. (2545). **กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : นิชนแอคเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.
- พัชรารณ ศรีสวัสดิ์. (2550). **การศึกษการตระหนักรู้ทางสังคม และการสร้างโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของวัยรุ่นไทย**. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- เยาวพา เตชะคุปต์. (2542). **ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และการสอนกลุ่มสัมพันธ์ :**
ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.
- สมจิตร ไชยผิง. (2549). **ผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนิสิต**
ชั้นปีที่ 1 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุทุมพร ตรังคสมบัติ. (2544). **พัฒนา EQ เค็อย่างไร.** กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิ่ง.
- Greene, Rhirley R. and Kamimura Mark. (2003). **"Ties that Bind : Enhanced Social**
Awareness Development Through Interaction with Diverse Peers,"
The Annual Meeting of the Association for Study of Higher
Edu cation Portland. <[http:// unweb.hwwilsonweb.com](http://unweb.hwwilsonweb.com)> November,
2009.
- Shaffer, David R. (2000). **Social and Personality Development.** 4th ed. Wadsworth
Thomson Learning.
- Ossimiz, Gunther. (2005). **Information, Communication and Social Awareness.**
Hawai : Hawai University, 2005.